

Målnummer: M10172-02**Avdelning:** 13**Avgörandedatum:** 2003-04-04**Rubrik:** Miljösanktionsavgift----Miljööverdomstolen fastställde miljösanktionsavgift för åsidosättande av skyldighet enligt 6 § egenkontrollförordningen (1998:901) att underrätta tillsynsmyndigheten vid driftstörningar, vilka hade orsakat luktolägenheter i omgivningen.**Lagrum:**

- 30 kap. 1 §, 2 § och 3 § miljöbalken (1998:808)
- 6 § förordningen (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll
- Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2000:10) till 30 kap. miljöbalken och till förordningen (1998:950) om miljösanktionsavgifter
- Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2001:2) om egenkontroll [till 26 kap. 19 § miljöbalken och förordningen (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll]

Rättsfall:

REFERAT

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, miljödomstolen, dom 2002-10-29 i mål nr M 72-02, se bilaga A

KLAGANDE

Reci Industri Aktiebolag, 556065-2942, Box 165, 301 05 HALMSTAD

Ombud

Jur.kand. RS

MOTPART

Länsstyrelsen i Hallands län, 301 86 HALMSTAD

SAKEN

Miljösanktionsavgift

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Miljööverdomstolen avslår överklagandet. Till följd härav står länsstyrelsens beslut den 14 februari 2002 fast.

YRKANDEN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Reci Industri Aktiebolag (bolaget) har yrkat att Miljööverdomstolen, med ändring av miljödomstolens dom, upphäver länsstyrelsens beslut om miljösanktionsavgift.

Länsstyrelsen har motsatt sig en ändring av miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget

Länsstyrelsen har inte åberopat någon av länsstyrelsen självständigt gjord utredning om t.ex. ursprunget till förekommande luktstörningar, förevarande vindriktning och andra meteorologiska förhållanden av betydelse, förekomst av andra möjliga störningskällor än bolagets verksamhet, i vad den påstådda driftstörningen konkret består eller på vilket sätt en sådan driftstörning överhuvudtaget kan orsaka aktuella luktstörningar. Det har ej heller utretts huruvida den omfattande och fortlöpande kommunikation som förevarit mellan bolaget och länsstyrelsen under den aktuella perioden utgör sådan underrättelse som avses i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll (egenkontrollförordningen).

Bolaget har under vecka 2-4 genomfört helt ordinära drifts- och underhållsåtgärder som ett led i den fortlöpande verksamheten. Således tömdes cistern C4 så att den skulle kunna rengöras under påföljande vecka 3 (15-18/1). Skälet är att de vätskor som tas emot för behandling är förorenade med diverse partiklar som sedimenterar och bildar en avlagring i cisternens botten. Efter tömning av cisternen grävs eller slamsugs den sedimenterade bottensatsen ut ur cisternen för omhändertagande. I samband härmed tidigarelades vissa förebyggande underhålls- och reparationsåtgärder av cistern C3, bl.a. vad avser den ventil som antogs ha frusit sönder. Det har emellertid visat sig att det inte rörde sig om någon sönderfrysning. Ingen av dessa omständigheter har ej heller gett upphov till de luktlägenheter som påtalats i ärendet. Enligt bolagets undersökningar som redovisats i en PM till länsstyrelsen 2002-02-06, dvs. cirka en vecka innan länsstyrelsen fattade sitt beslut om miljöstraffavgift, har den sannolika orsaken istället varit att bolaget vid ombyggnad av de biologiska systemen begått ett misstag vad gäller utsugningskapaciteten från fällningssteget i reningsverket, dvs. i en helt annan del av anläggningen än cisternerna C3 och C4. Det har dock inte förrän i efterhand stått klart för bolaget att problemen i fällningssteget förelegat och än mindre att dessa givit upphov till luktlägenheter i omgivningen. Så snart dessa förhållanden upptäckts har detta anmälts till länsstyrelsen genom ovan nämnda promemoria.

Det har för bolagets vidkommande således inte förelegat någon driftsstörning i vart fall inte den driftsstörning som länsstyrelsen och miljödomstolen lagt dem till last. De drifts- och underhållsåtgärder som har vidtagits har varit normala inslag i den fortlöpande verksamheten och som inte varit ägnade att ge upphov till olägenhet i omgivningen.

Bolaget har inte underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt egenkontrollförordningen. De kontakter som förevarit mellan bolaget och länsstyrelsen liksom de meddelanden som utväxlats, utgör i sig sådana underrättelser som avses i egenkontrollförordningens bestämmelse. Således har bolaget vid ett möte med länsstyrelsen den 15 januari 2002 redovisat dels vad som förevarit inom anläggningen och dels de åtgärder som man avsåg att genomföra. Vidare har bolagets meddelande den 21 januari 2002, som legat till grund för miljödomstolens ställningstagande, i sig utgjort en underrättelse enligt egenkontrollförordningen.

Beträffande påstådda brister i länsstyrelsens handläggning vidhåller bolaget vad som anförts i överklagandet till miljödomstolen om att bolaget inte fått del av de handlingar som förelåg i ärendet vid beslutstillfället och att länsstyrelsen således undanhållit bolaget information som kan ha varit av betydelse för ärendet. I länsstyrelsens akt fanns bl.a. minnesanteckningar och sammanställningar över klagomål. Bolaget har dock fått del av uppgifterna först efter länsstyrelsens beslut om miljöstraffavgift och då sedan man

själv begärt att få del av dessa. Länsstyrelsen har därvid åsidosatt en central lagstadgad förpliktelse.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att det konstaterade bristande undertrycket i kassunerna utgör en form av driftsstörning i reningsutrustningen. Enligt villkor 2 i det tillstånd som gällde vid tillfället får process ej drivas utan att föreskrivna reningsanordningar är i drift, såvida inte avbrottet är kortvarigt och saknar betydelse från miljösynpunkt. Det råder heller ingen tvekan om att driftsstörningen gett upphov till betydande luktolägenheter. Vidare har kännedom om dessa olägenheter nått länsstyrelsen genom rapporter från allmänheten och genom egna iakttagelser; inte från bolaget, som objektivt sett borde ha upptäckt utsläppen först och borde ha störst möjlighet att bedöma vilka åtgärder och händelser som skulle kunna ge upphov till luktstörningar i omgivningen.

Den föregivna bristen på utredning är en formalistisk anmärkning och saknar praktisk betydelse. Alla väsentliga fakta i målet är kända tack vare den öppna dialog som förevarit mellan tillsynsmyndigheten och bolaget. Alla luktklagomål som kommer in till länsstyrelsen vidarebefordras utan dröjsmål till bolaget för utredning och kommentarer enligt gällande rutin.

Bolaget

Det har inte med bestämdhet kunnat klarläggas huruvida bolagets verksamhet givit upphov till de aktuella luktstörningarna i Halmstad och ej heller vilket konkret moment i verksamheten som i så fall varit orsaken till sådana luktstörningar. Av miljödomstolens dom framgår uttryckligen att den enskilda omständighet som uteslutande legat till grund för miljödomstolens ställningstagande är den påstått sönderfrusna ventilen i cistern C3. Som emellertid bolaget anfört är frågan om driften av den biologiska vattenreningen i betongkassunerna och funktionen av cistern C3 två helt olika frågor utan samband. Bolaget saknar faktisk vetskap huruvida arbetena i kassunerna givit upphov till den luktstörning som länsstyrelsen nu påstår ha förevarit. Det kan dock inte uteslutas att så varit fallet. Enligt bolagets uppfattning utgör dessa arbeten dock normala inslag i den fortlöpande driften och som därför inte utgör en sådan driftsstörning som avses i egenkontrollförordningen.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

När det gäller bolagets påståenden om brister i länsstyrelsens handläggning av ärendet om miljöstraffavgift instämmer Miljööverdomstolen i miljödomstolens slutsats att det inte finns skäl att upphäva länsstyrelsens beslut på formell grund.

Miljööverdomstolen instämmer i miljödomstolens bedömning att ordalydelsen av 6 § andra stycket förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll (egenkontrollförordningen) innebär att underrättelseskyldighet inträder först sedan driftstörning eller liknande händelse väl inträffat.

Som ovan redovisats har bolaget gjort gällande att det inte förelegat någon driftstörning eller i vart fall inte den driftstörning som länsstyrelsen och miljödomstolen lagt bolaget till last. Av bolagets rapport 2002-02-06 - vilken givits in till länsstyrelsen och som uttryckligen legat till grund för länsstyrelsens beslut - framgår att den sannolika orsaken till luktstörningarna under vecka 3 och 4 år 2002 är att bolaget vid ombyggnad av det biologiska systemet begått ett misstag, att misstaget har bestått i att en den 14 september 2001 havererad bottenluftare ersatts med en tallriksluftare vilket lett till ökade diffusa utsläpp, att dessa ökade diffusa utsläpp har, tillsammans med de rengöringsarbeten som pågick under aktuella veckor, förstärkt den lukt som kommit från verksamheten samt att om de diffusa utsläppen inte ökat så hade aktuella rengöringsarbeten sannolikt inte gett upphov till några luktolägenheter. Bolaget har inte gjort gällande att bolagets egna slutsatser om

orsaken till luktstörningarna inte längre görs gällande eller anført något som gör att de framstår som felaktiga.

Det förhållande att en bottenluftare havererat är en sådan driftstörning eller liknande händelse som avses i 6 § andra stycket egenkontrollförordningen. Att händelsen kunnat leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön framgår av bolagets egna slutsatser angående orsaken till de luktstörningar som skett från anläggningen under veckorna 3 och 4 år 2002. Det har enligt den aktuella föreskriften ålegat bolaget att omgående efter haveriet den 14 september 2001 underrätta länsstyrelsen om händelsen. Genom att åsidosätta denna underrättelseskyldighet föreligger förutsättningar att påföra bolaget miljöstraffavgift och det är inte uppenbart oskäligt att ta ut en sådan avgift för åsidosättandet.

Domen får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ulf Bjällås, hovrättsråden Arne Kardell, referent, Liselotte Rågmark och miljørådet Inge Bodin. Enhälligt.

Sökord: Miljöfarlig verksamhet; Reci; Rapporteringsskyldighet; Olägenhet

Litteratur:
